

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO.

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

*QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
manè discutienda in Scholis Medicorum, die Mercurii trigesimâ primâ
mensis Decembris, anno Domini M. DCC. XLIX.*

M. BARTHOLOMÆO MURRY, Rei Herbariæ
Professore designato, Doctore Médico, Præside.

An in Celluloso Textû frequentius morbi & morborum mutationes?

I.

UNICA, vel Tela Cellularis, melius Textum Cellulosum maximam corporis partem efficiens, sic vocatum quòd cellulis innumeris ad se mutuo patentibus sit conflatum, multò majoris quàm huc usque visum est momenti; ut in sanitate multiplicem usum præstat, sic in morbis maximas partes agit. Cellularum Texti illius fabrica laminulis constat à se invicem se junctis, nervis, vasculis omnis generis interjectis, inter quæ sunt infinito numero quæ humorem eructant lymphaticum varium, pinguem nempe, aquosum, vacuas inter arcolas diffusum: ipsæ verò laminae majores, minoresve cujuscunque latitudinis, quaquaversum obversæ quasi te-

merè disponuntur. Solidas autem non cavas esse suadent injectiones quibus imperviae sunt, dum Cellulae omnes injecto liquore turgent ac distenduntur, five per majores arterias, five per venas injectiones fiant; undè etiam vasa exhalantia simul & absorbentia in cellulas aperiri edocemur. Laminulae porro illae ad fibrosam naturam referendae, fibrae sunt tenuissimae, brevissimae item, sed utcumque planae ac in latitudinem majorem minoremve expansae. Inde ab altero fibrarum genere distinguuntur, haec nempe multo longiores, nullius serè latitudinis sunt, ad quas musculares, tendines, nervae referuntur. Quàm latè autem se diffundat Cellulare Textum facillè intelliges ex quo videbis ex illo ferè efformari quodcumque non fibra longa est, nullamque longiorem fibram quaecumque in partem protendi quàm Textu Cellulari stipetur; nec illud partium superficiei tenens sisti, sed in illarum omnium penitissimos recessus insinuari, ita ut ne minimae quidem fibrillae longae sua desit vaginula Cellulosa. Undè cogitare suberit totum corpus animale meram esse spongiam quae per meatus suos fibris longioribus quaecumque ratione efformatis aditum transitumque praebeat. Hujus assertionis veritatem comprobabit singularum partium sedula observatio. Detracta cute tibi statim occurrit Textum Cellulare laxum, humore pinguiori scatens, quod vulgò membrana adiposa vocatur. Hoc non solum univèrsum corpus perindè ac cutis vestit, sed mulculis, tendinibus, ligamentis, & ubi indumentum exterius praebeat, singulis quibus haec partes contextur fibris longis se adjungit, minis pingui, prout intimius est, liquore madens. Ad vasa deinde cujuscumque generis oculos adicias, paucis fibris longis exceptis, membranas quibus formantur merè Cellulares reperies, exterius laxiores & saepe pingues, strictiores verò quò intimiores sunt. Sic viscerum & glandularum fabrica maximà parte Cellulosa est, cum nihil aliud sint quàm vasculorum cujuscumque generis in glomulos implicatorum congeries. Quin etiam glandulae & viscera Cellulari Textu involvuntur mutuo à membranis quae cava, ventres corporis vulgò appellata, succingunt. Peritonaeum nempe quaecumque in partem producatur, expandatur, Tela Cellularis ambit: ac proindè omnes abdominis viscerum membranas quae totidem sunt peritonaei propagines: amplior quidem, laxior ac pinguior in omento, mesenterio, mesocolo, alibi macrior, ut ita dicam, atque strictior. Intestinorum tunica, si muscularem exceperis, quae tamen tenuissimam suam habet Cellulosam, merè Cellulares sunt, cum nervae sic dicta tunica, hic sicut & alibi, Cellularis sit strictior, & deindè villosa praeter vasa impleatur spongiosa quādam substantiā quae vascula necit & ordinat. Fabricam similem agnoscunt tunicae venticuli, vesicae felleae & urinae, ductuum biliariorum, ureterum, &c. De pleura, idem dicas in pectore, ac de peritonaeo in abdomine. Pulmonem ipsum merè Cellulosum esse demonstrant vaorum quae habet infinitis propè numerus, visceris habitus, tum experimentum facile: quaecumque enim pulmonis particulam infles, flatus omnem perambulat pulmonem: certo argumento constare illum Textu, cujus partes omnes mutuo inter se parent, proindèque Cellulari. Arachnoides, tum pia mater quae per cerebrum, medullam spinalem, indeque per totum nervosum genus propagatur, merè Cellulares sunt, sed densiores. Dura mater, cutis ipsa & densissima aliae membranae, maceratione, statu, non adeo multis fibris longis remanentibus in Cellulosum floccosumque Textum interius latens abeunt. Illud praeterea reperies in membrana pituitaria, cornea, corpore vitreo oculi, inter duram matrem & vertebrae canalem, in corporibus cavernosis penis, &c. ubique, ne omnibus quidem exceptis. Copiosius est in magnis musculorum & partium interstitiis, ubi ossa eminent, ad partes quae per vices dilatari & constringi debent, ubi motus & attritus maximi. Latum, adiposum, sensum ferè amittit, retinet ubi strictius est. Systematis Cellularis autem cavitates sibi invicem perviae esse demonstrant cum experientia ex insillato aëre vel liquore injecto quo utroque Cellulae vel remotissimae illic distenduntur, tum ipsa autopsia. Vasa enim & singulae partes dum per varia corporis loca progrediuntur, singuli cujusque membri tunicae Cellulari exterius induta universi systematis illius siveint commercio. Sic vasa iliaca, caeteraque ex pelvi exeuntia, Cellulosam telam peritonaei secum adducunt eamque cum pudendorum & partium inferiorum Cellulari perviam reddunt. Sic etiam aorta, cava vena, oesophagus dum in thorace adhuc sunt Cellularem pleuram, in abdomine verò eam peritonaei circumjectam habent, quas ergo continuas fieri necesse est ubi per septum transeunt. Alia loca quibus Cellularium peritonaei & pleurae, harumque verò cum Cellulosis thoracis & abdominis exterioribus mutui sint aditus sectiones tibi ostendent. Ex supradictis etiam Cellulosa capitis & extremitatum superiorum cum illis mediis & infimis ventris commercium demonstrabitur. Jam quis sit usus Textu illius Cellularis tam exquisito apparatu ubique in corpore profusè facillè concipitur. Primò siquidem partes multae ex eo solo formantur, aliae ab aliis distinguuntur, vasa ordinantur, fibrae longiores firmantur, ac veluti molli tomento

ita fulciuntur, ut si se invicem divelli sine ruprura queant ac rursus appropinquati: inde partes extendi, relaxari, contrahi possunt pro rei necessitate, & omni machine firmitas, molli-
ties simul & mobilitas conciliantur. Vix sine Textu Celluloso contractio muscularis speranda
esset. Deinde mollis liquor magis minulve pinguis per suos ductus in Cellulas exsudans
partes lubricat, friciones minuit, ab ariditate preservat & frigore: præterea in sanguinem
resorptus maximæ utilitatis est in febris, inedia, diu continuatis exercitiis. Liquoris ve-
rò in Cellulas perspirabilis madore fibræ, & membranæ a concretione præservantur. Tan-
dem humor lymphaticus defæcatissimus, in Cellulis tanquam in prompatorio asservatur, hinc
quaquaversum meabilis totius corporis in alimentum cedit. In hoc autem Textu à
summis (a) Viris haud ita pridem accuratè descripto, morbos & morborum mutationes
sepius fieri arguitur tùm ipsius fibrosæ compagis quantitas, tùm Cellularum mutud inter
se patentium numerus, quibus materia morbifica quæcumque contineri, foveri, & undè
è loco in locum moveri possit.

(a) Inprimis Læwenhoek. Ruyfch. Winslow. Kaw. Mayr. Hallero.

I I.

MORBI siquidem vel cum materiâ sunt, vel sine materiâ. Primi pendunt à mutatis
quantitate, loco, proprietatibus humoris cujuslibet, vel à materiâ noxiâ extrinsecus
adveniente. Alii in solidorum vitis potissimum consistunt, ad que reusio, crassities, &c.
aucta minutave referuntur. Morbi autem qui cum materiâ sunt præ aliis varias muta-
tiones subeunt. Vel priore cessante morbo novus exoritur, vel remanenti nova & gravissi-
ma superadduntur symptomata: vel ex diuturno acutus fit, ex acuto longus, ex levi gra-
vissimus & è contrario. Quæ quidem mutationes à variâ materiæ morbificæ indole & altera-
tione pendunt, sed potissimum à mutato ipsius loco: inde crisis, lysis, diadoche, metastasis.
Porro cum morbi omnes mechanicè eveniant, necessum est pariter morborum mutatio-
nes mechanicè fieri. Principium enim internum, nempe incorporeum excogitatum, quod
naturæ vulgari & rari decantato nomine, morbos amoveat, solvat, permittet, admittere
non sinit motus erronei, inutiles, noxii acdè sæpè in morbis observati. Sed omnia eò ie-
deunt, ut leges & structura quibus initio corpus humanum creditum fuit, vigeant etiam in
statu morbofo, effectulque suos edant, constantes quidem, sed promiscuè pro re nata inutiles,
salutares, noxiolæ. Sic febres quæ à primariis causis alterni motus cordis ut effectus secun-
darii fiunt, utiles quidem sunt si humores viscidè & ad acidum vergant, noxiæ verò si jam
nimis soluti sint & acres. Sic & hæmorrhoides non ex consulo sed mechanicè necessitate eve-
niunt, cum in earum formationem multa concurrant, quæ aliò primitis spectabant: inde per se
semper noxiæ, fortuito utiles sunt. Nec etiam febres, hæmorrhoides, vomitus & alia bu-
juscemodi eo tempore quo maximè utiles essent perpetuè eveniunt, sed sæpius quo abesse
magis optandum esset. Quæ igitur in statu morbofo accidunt ea tanquam systematis aliun-
dè sapientissimè conditi incommoda videri debent. Inde verissimum illud Asclepiadis (a)
effatum, naturam non solum prodesse sed etiam nocere. Inde per Textum Cellulosum variæ
sunt in morbis mutationes quæ non magis ad prosperas, quàm adversas res egrotantis, sed
promiscuè ad alterutras vergunt.

(a) Ap. Cel.
Aurelianus p. 45.

I I I.

PORRO ut incipiamus à Textu Celluloso morbis qui cum materiâ sunt: pinguedo si ni-
miùm augetur, partes comprimit, fibras relaxat, vasa angustiora reddit, cordi obices
ponit, motum & sensum animale tardat & minuit, varias lædit functiones (a). Et acdè
aliquando in roto crevisse visa est, ut artuum musculi, cor ipsum & alii musculi cavi, ad
simplicis membranæ tenuitatem redacti, dehiscere prorsus viderentur; ossa interè exilia quasi
factum essent, eùm partium mollium in immensum moles cresceret. Acdè Cellulosa mem-
brana dilatari apta est, partium vel solidissimarum detrimento! Fir etiam ut pinguedo ubi-
que luxurians, liquidis mixta circulantibus, variis in cavis deponatur; si in corde in frusta
majora post mortem reperta concrescat, obstaculo insuperabili sit cordi, vasisque magnis,
ideoque subito (b) interinat. Contrò verò medulla quæ in Cellulari ossium raro abundat,
aliquando omninò deest ex inedia, morbis longioribus, exercitiis vehementioribus, undè faci-
lius ea franguntur. Quibus verò Cellulosa membranæ in toto macilentæ sunt, iis vasa sanguife-
ra replentur: pulsus magnus, fortis, sensus exquisiti, motus promptissimi, acuti morbi fre-
quentiores. Si Textu spongiosu Cellulari ferè omninò deplentur & exinaniantur, atrophia est,

(a) Boëth. II.
Morb. Hist. 1.
Bonet. Symplicr.
Anatomic. Lib.
II. Sect. I. obs.
46. 103. Sect.
II. obs. 16. 36.
46. Lib. III. Sect.
I. obs. 7. Sect.
XXI. addit. obs.
80. 18.
(b) Hippocr.
Aphor. 4. §. 1.

vasis sanguiferis interea sæpius satis plenis. Præterea pinguedo citò & multum à propriâ indole abscedit, ut ex brutorum & hominum sectione edocetur. Præcipuum tinea subiectum est (c) in qua instar feri liquidissimi diffuit. Putrida fit etiam, rancida: summa in cancro corruptionis gradus est; nec ullum in corpore vitium novimus quo non infestetur. Inde pilorum morbi, & cutanei benè multi pendunt.

Si Texti spongiosi Cellulæ aërem elasticum admittunt, sit *emphysema*; indolens tumor, non difficilè quidem cedens digitis, sed brevi rediens, & sonitum reddens. Externæ causæ sunt animalium quorundam morsus, vulnus in quacumque corporis parte inflictum cutim penetrans ad Cellulas usque, si aëri semel admisso egressus prohibetur. Calore enim expanditur, per ambientes Cellulas vias sibi facit; quâ arte mendici variis in corporis partibus tumores excitant. Sæpius tamen emphysematosum produciunt asperæ arteriæ, thoracis vulnera, dummodò angusta sint, tortuosa; levem quidem thoracis simpliciâ; horrendam visu si pulmone ipso vulnus leve, angustum inflictum sit: tunc humana perit figura, ac novo aëre perpetuè in omnes Cellulas adactò homo quasi sepelitur. Visus est aër totum replevisse hominem, ad undecim pollicum altitudinem, exceptis plantâ pedum, volâ manuum, parte superiore capitis (d) ipsa etiam vitrei Cellulosæ, bullas aëris in sectione emittente. Nec tamen ut emphysema fiat, vulnus externum semper requiritur, cum ex fractis costis (e) illa cûte, ex discisso œsophago illud nasci (f) compertum sit. Intus porro humores in cava effusi, putrescentes, aërem extricando elasticum reddunt, sic docente Chemiâ & insuper submeritorum exemplo quorum cadavera, ubi putuerint, supernant. Hinc nullæ in corpore Cellulares fuit quæ non peculiari emphysematosi aliquando laborent, ut aliundè symptomatis constât & sectionibus.

Deinde aquæ intercutis vera sedes Textum Cellulosum est: siquidem anasarca & leucophlegmatias loca (g) *inania* occupant & quæcumque in aliis *vacua* sunt in huiusmodi ægrotis opplentur. Aquæ intercutis pleræque à laterum multitudine (h), & à lumbis incipiunt, cum nullibi Cellulosa copiosior adsit: mox exterius palpebræ tumunt, testiculi, quòd in his Cellulares pinguedine vacuæ sint: pedes, brachia deinde, collum, facies tumescunt, genæ levissimò motu indecorè tremunt, totumque corpus pituitâ impletur, ne quidem exceptis corporibus cavernosis penis. Inde ægris simul inest pallor, spirationis difficultas, tussis; inde etiam segnes, pigri sunt & effæminati. Leucophlegmatias hydrops (i) supervenit: mortuorum autem frequens sectio ostendit Cellulares omnes laxatas, aquâ madefactas, musculorum inde faciem mutata, partes solidas dilucidas, tremulas veluti gummosas, adipi gelatinam substitutam. Morbum produciunt animalculorum morsus, copiosus frigidus potus continuus, statulentus cibus, quæcumque accessum liquidi in Cellulas promoveant, recessum verò prohibent. Cæterum nonnunquam & exigua in parte homo aquam intercutem patitur ut in capite, pulmone solo (k) aut jecinore, aut liene: sed omnium frequentissimè in ovariis, testibus, omento, melenferio, inter musculos abdominis & peritonæum, in omnibus peritonæi duplicaturis. Quàm variè inde oriuntur effectus! Hinc ligamenta hepatis laxata infra costas deciduum palpati offerunt viscus alioquin sanum. Hinc membranae intestinorum duodeni præsertim, vesicæ urinæ, fellis, multò crassiores fiunt & cavitates angustantur. Sic etiam dum cornea oculi, tympani membrana sero madescunt, visus, auditus minuitur, &c. Cacoehymia est anasarca incipiens; œdema hydrops Cellulæ conjunctive partis.

Situs valorum in unica Cellulari, mollietis eorum quæ præsertim per pinguedinosam serpunt, amplitudo ductuum adiposorum & facilis per eos sanguinis admixtio, pinguedinis vitia quibus necessarîo vasa infestantur, efficiunt ut in Cellulosa præcipuum sedem habeat inflammatio, nec usquam tenacius (l) hæreat quàm in adipe. Phlegmonè porro potissimum Cellulares adiposæ, strictiores aliæ erysipelate afficiuntur. Puri autem in Cellulosa fiendo conducit maximè hujus membranae indoles, quæ faciliè distendi, intumescere, ac discumpi potest: tum argumento sunt Cellularis trista ac pinguedinis gleba, quæ ex parte supputante manifestè prorumpunt. Idem sadent puris proprietates; album enim, leve, tenax, subpingue, his dotibus maximè cum pinguedine convenit. Ex macerata in aquâ pinguedine, ad putredinem usque, secedit ad fundum vas (m) materies albicans, tenax, aqua fundum petens, puri simillima. Theoriam hanc illustrat suppuratio in visceribus & glandulis tarda, difficilis, cum his paucæ, macilentæque Cellulosæ infini, nunquam laudabilior & citior quàm in muscularis & magis Cellulosis partibus; jugis & vix cohibenda in omento, melenferio, in lumbis. Advertas etiam puris depravationem in ichorem, saniem, ubi sanguinis vel serum pinguedinis materiam aut aquat, aut superat: multis aliis eadem hæc fiunt; scilicet lymphæ serumque motu inflammatorio coagulantur nec proinde puri fieri possunt: tum humor subpinguis perpetuè in Cellulosas depuit, unde puris copiosa productio etiam ubi sanguifera jam satis libera sunt, nec partis laborantis adeò magnæ jacturæ

(c) Bayl. probl. Med. Phys. 87.

(d) Littér. A. R. Scient. ann. 1713.

(e) Ibidem.
(f) Boërrh. 13. Morb. Hist.

(g) Aretæus de diut. morb. Lib. II. Cap. I.
(h) Hippocr. prænot. Sect. 8.

(i) Hippocr. Aph. 74. Sect. VII.

(k) Aret. ibid.

(l) Boërrh. Ex Ocul. Com. ment. Aphor. 374.

(m) Grævius Boërrh. de Putr. 1723.

re sunt: deinde subpingues materiæ à stagnatione, puri quid analogum exhibent, restantibus senuum & infantum oculis. Pinguedo per febres contrita, soluta, sanguini mixta vel ex eodem non secreta, jam cessante creberrimo cum critica secretionibus adveniunt, per sedes, urinas, &c. deponitur, quam primo intuitu ficerum pus existimares. Hinc adeo apud veteres exoptata concoctionis signa quæ puriformem materiam referant. Ergo puris præcipua materies pinguedo est, & pars conservans, colligans, fovens pus & coquens Cellulosa est. Hanc etiam gangrænæ sedem esse arguunt tum locus suppuratoni & gangrænæ necessariò communis, tum magna panniculi adiposi frusta (n) quæ in gangrænâ secedunt. Sphacelus, Skirrus eundem locum occupant, & si quæ alia sint quæ inflammationem sequantur.

(n) Wanhsien.
ten. *ibid.*

Cum verò Cellulares nonnullæ unâ cum pinguedine vitiatâ indurantur, callescent, varii tumores sunt: grandines, vomica, atheromata, melicerides, steatomata, & tumores illi enormes cystici, hydropem mentientes vel etiam facientes, Cellulosas manifestè occupant; ut frequens observatio docuit in peritonæi duplicaturâ, omento, mesenterio, ovaris, Nec à supradictis minoribus tumoribus vix differre videntur hydatides, nisi quia in Cellulosis strictioribus, nec induratis locum habent; proindeque non materiam sebaceam, sed serum continent. Deinde si humoribus circumcumbentibus aliqua insint vitia, his Cellulosum Textum sensim inficere necesse est. In illo quidem perspirationis Sanctorianæ imminutæ suppressæ materies potissimum stabulatur; cum inter vasa cutis exhalantia, Cellulosæ telæ perspirantia, humoremque intus & extrâ perspirabilem maxima sit analogia. Cutis vitia, scabies, impetigines, &c. reperculsa, varii excrementitii humores, ex organorum secermentum morbis in sanguine retenti, huc feram confluunt; cum si hæc crassa sint, Cellulosæ poros ductive ad ipsos facili penetrant, quippe satis amplos, si tenuiora alios tenuiores, indè serosa colluviei (quidquid secum (o) deferat) sedes præcipua Textum Cellulosum est. Hoc morborum capissimum quasi nidum esse omnia ergo suadent; quandoquidem cavitatum summam in systemate Celluloso longè superare summam cavitatum Vasculosi, edocent in majoribus partibus prima inspectio, in minimis aut Ruyschiana. Vitia quæ nequeas in humoribus circumcumbentibus sæpius perspicere, in Cellulari manifesta sunt. Ab acri in fibrarum interstitia in pacto humore irritatio & dolor potius quam ab eodem in vasis contento. Acrem, heterogeneam, morbosam quamlibet materiam, quâ facilè se se vasa extriciant, Cellulares accipiunt, retinent. Motus continuus, validus in Vasculoso systemate omnia miscet, putredinem impedit: hanc juvant in Celluloso calor lenis, stagnatio, locus dilatationis aptissimus. Mirum quam varia & multa vel ex nativâ vel ex morbo huc undique conflant! Aqua, sanguis, lymphæ, pus, ichor, sanies, mucus, pinguedo, humor subpinguis, perspirabilis, excrementitius, aer elasticus, uno verbo cuiuscumque generis heterogenea.

(o) Car. Pl.
son. De sero.
Colluv. p. 7.

Alia Cellulosæ fabricæ vitia sunt quæ ad ipsius solidum magis spectant. Quippe vel stricata, vel relaxata nimis est, tenuior etiam vel crassior: quæ similia vitia in fibras longas, vasa, viscera, in Cellulari quasi natantia & immersa necessariò inducunt. Vix ullum in visceribus vitium sectiones usquam monstrare, quin simul Cellulosâ, amplâ, duriori, crassâ, miro modo degenerare vestigia & inclusa reperta sint. Præterea partium inter se præter naturam connexiones Cellularis vitio plerumque contingunt, quæ nempe vel abest ex suppuratone, vel defectu liquidi & inflammatione, dura, callosa redditur, indeque non perspirabilis. Hinc cutis & musculi; hi inter se, &c. conglutinantur, hand cum levi incommodo; exinde enim dolor, mortis functionumque læsio sequuntur. Cellulare autem Textum ampliari, luxuriari aliquando, varîque produci indicant ulcerum fungi, hyperærotes, caruncula, narium & uteri polypi. Hoc polypi nomine admonitus, haud abs re memorabo animalculâ illa per sectiones multiplicari, nuper visa; quod prodigium nonnisi in Cellularem substantiam quæ merè compingi videntur referendum esse, peritiores existimant. Postremò tandem vitæ decursu sensim durior in senibus, Cellulosâ callescit, ossea, vel potius cornea fit, præsertim ubi motus ingentes & perpetui sunt, ut in arteriis cordi vicinis. Has porrò concrectiones in Cellulari fieri demonstrant earum situs, lamellæ quas exhibent, ut & ossium in fortibus per medium quid Cellulosum formatio.

IV.

JAM ex materiâ morbosâ quâcumque in Cellulari Texto contentâ, nulla est, quæ per illud ambulare, progredi, mutareque locum non possit, siquidem continuum unanâ (Sect. I.) efficit cavitatem. Visus est anasarca hydrops per omnes Cellulas ire, redireque, modò manus, faciem, oculos, modò extremitates inferiores, testiculos & abdomen vicissim replere, infarsque: sic ordinata alicubi defugientia alibi mox apparent. Serosa pro-

(a) Car. Pison
ibid. p. 6.

fectis colluvies hinc illuc moveri, impellique (a) proclivis est, adeoque irrumpere per vices in Cellulas omnes. Sic etiam aer simul ac à caulis internis extrahitur, per Cellulas vagans dolores, tensionem producit, inflammationem ludit, reverà tantum flatus; quos equidem ab inflammatione distinguunt artis prudentes, quia febris, vel nulla, vel admodum parva est, & subinde mutant locum. Puri autem si natura, vel ars non inveniat exitum, viam sibi facit per Cellulas vicinas, sensum progreditur & serpit; inde nisi omne in sanguinem reforescat sinus & fistula; inde partes, longo tractu purulentæ fiunt, adeo ut in aditissimo quod remotum est extremo mali principium aliquandò sit, exitus in alio quod manifestum est. At si purulentæ metastases fiant, rectè conicias hinc potissimum latum iri materiam, ubi amplior & pinguior Cellularis est. Hinc circa lumbos, ad inguina, & exinde in fasciæ latæ membranam, in axillas, circa parotides adeo frequentes metastases. Hinc inter viscera, ceteris aliundè paribus, pus alibi confectum, facilius accipiunt omentum, mesenterium, hepatis; quippè Textu Celluloso, ubi materia pinguior puri affinis abundat, præ aliis luxuriant, ac præterea in his lentior est humorum motus. Serofas & acres materias potissimum accipiunt Cellulosa; quæ non pinguedinem, sed tenuissimum perspirabile tantum habent: inde pulmo præ aliis visceribus his maxime infestatur. Haud alià vià quam per Cellulosum Textum gangræna sphacelusque diffunduntur, serpunt, vires acquirunt eundo, & tandem organa vitalia destruant. Tanta damna vix compensat Cellulosa tunica cum laminas solidumque suppeditat, undè membrana fiat dura, callosa, quæ nec sentire, nec perspirare videtur, cicatrix vulgò dicta. Glandulæ lymphaticæ simplices, sanæ, morbosæ, aliquandò in Cellulosa identidem perambulant. Multo magis pediculi, vermiculi, qui, ut cavitates amant, aliquandò in telâ subcutaneâ observantur, in Septentrione frequentius, apud pueros (b) quos vigilis, miris anxietatibus, tabe demum occupat: Vena Medientis, seu dracunculus, lumbricis similis, eandem sedem occupat, & immensa aliquandò longitudo, per Cellulas in gyros convolvitur & manifestè (c) movetur: non adeo naugum inferens tamen periculum & dolorem: quod animalculi gentis populis regionum meridionalium frequentius, rarò apud nos, nisi in brutis observatur. Quid si corpora durissima, metalla ipsa per Cellulas moventur? Glandes plumbeæ, sclopeto in carnes adactæ, primò hærent, deinde per Cellulares ambulant, usque dum cavum fusi invenerint aut fecerint. Acus, aciculæ, vel deglutitæ, vel casu cuti infixæ, si diù in corpore manent, varia peragunt loca, vix dolorem creantes; si quidem per Cellulas ampliores iter faciunt: tandè quæ inexpectatè vario modo è corpore, erugine infectæ prodeunt. Nullus ergò dubitationi locus superest, quin materiæ morbificæ quæcumque per Textu Cellulosi ambitum eant, progrediantur, & aliquandò rapidè satis moventur: nec ramen indiscriminatim per Cellulas omnes hæc illuc ire redireque illas existimandum est: sed congenere telas affectare magis videtur: sic ex adiposa in adiposam potius progrediuntur, ex musculari in muscularem, ex strictiori in strictiorem, ex Cellulari nervi in aliam nerveam. Hinc typi morborum aliquandò servantur. Miras morborum qui nervos afficiunt facies ab ipsorum telâ Cellulari potissimum pendere multa sunt quæ suadeant. Ros tenuis quo hæc perpetuò mader suos certissimè morbos habet, ut abundè constat sectionibus. Totum convelli genus nervosum ab irritatis gangliis, certa docuerunt experimenta: at ganglia Textu Celluloso strictiori maxime componuntur. Hæc porò in hysterici & hypochondriaciæ ætatis (d) mole aucta & hydatidibus obfessa reperiuntur. Deinde opticus nervus in quo Cellulas longe quam in aliis nervis manifestior est, facilius inde præ aliis affici videtur, ut docent verum quæ & resolutio frequens, variæ obstructions & lapidæ (e) concretiones hic observatæ. Verosimilius ergò in nervorum morbis frequenter peccat Textum Cellulosum. Jam si materia morbifica tenuis quam fovet, hinc illuc per varios cerebri anfractus movetur, si è cerebro in medullam spinalem propellitur, & hinc inde per ganglia è nervo in nervum, è plexu in plexum divagatur; quin mira, quin varia prodeunt symptomata: totus homo immutatur. Materiæ virulentæ, inprimis si lentè corpus afficiunt, præcipuam in Cellulosa sedem etiam habent, & hinc illuc serpunt, & ad remorissima quæque perveniunt. Admittunt illas pori in quâcumque corporis parte in Cellulosum hiantes; tunc earundem actioni favent motus in Cellulis tardissimus, atque liquidorum in his varia indoles, quibus, sive pingui, sive aquoso, sive mucido pro majori affinitate, adherere possit tabum virulentum. Sic à contactu intimiori venerea lues per Cellulosum Textum ubique (f) per corpus deseminatur, & pinguibus humoribus consociari (g) amat. Venenatorum mialnatorum quæ per ictum vel morium corpori communicantur, in Celluloso systemate maxima pars vires suas exerit, ut vulneratæ partis subita inflatio ostendit. Equus biduò extinctus (à mure arineo in dextro postico pede demorsum dicebat) cum coram nobis secaretur, exhibebat Cellulosas omnes dextri lateris, à pede ad cervicem usque per seriem decrescenstem sero-

(b) Velschius
de Vernib. ca-
pillar. infant.

(c) P. Agin.
Lib. IV. c. 19.
Acui, Text.
Sectm. II. c. 85.

(d) Lancisi.
diuert. de gangl.
nervos.

(e) Blegny Zo-
diac. anni. 1679.
April.

(f) Boerh. de
Luc. Aphrodis.
(g) D. Astruc,
de Venere.
Lib. IV. c. 2.

flavo turgidas, sparsim fugillatas, flaccidos indè musculos, pulmonem dextrum maculis nigris oblitum, auriculam cordis dextram flavam, seroque repletam, sanissimis interea musculis, pulmone & auriculâ sinistris. Quædam in morbis mutationes accidunt, quæ ad Vasculosum & Cellulosum systema simul pertinent. Longi morbi in Celluloso potissimum sedem habent; si quidem omnia hæc lente moventur; acuti præsertim in Vasculofo ob morbis velocitatem. Porro systema utrumque mutuam sibi aditum præbet per vasa in Cellulosam hiantia, & proindè vasa & Cellulæ invicem dant & accipiunt: reciproca hæc actione morbi accedunt, abecedunt, redeunt. Itaque si in acutis, tempore dato, Cellulosum systema plus materia morbosificæ accipit quàm reddit, morbus quasi silet, chronicus fit; si, alio tempore dato, Vasculosum plus absorbet quàm exhalat, morbus recrudescit, acutumque typum resumit. Certè si perpetuò in Cellulosis solis viria residerent, vix acuti morbi forent & febres; si in solis valis vix diuturni aut intermittentes. Materie morbosificæ receptacula necessariò (b) adesse docent morborum historia. Hæc autem spongiosi Texti Cellulas sapius esse quàm vulgò creditur facili ex antedictis, concludes. Cum itaque constet materiam morbosificam quamcumque variè in corpore per Textum Cellulosum moveri, jam hæc ratione in morbis fieri mutationes (Sect. II.) probavimus. Undè patet ab una eademque morbosificâ causâ varios morbos variis pro parte affectâ symptomatis se prodentes fieri; qui reverà unus idemque pimitis sit morbus. « Morborum omnium (i) » unus & idem modus est, locus verò iple eorum differentiam facit ».

(b) Galen. de
differen. febr.
Lib. II. c. 18.

(i) Hippocr.
de flatu. Sect. IV.

V.

VIDEMUS igitur quot & quantas in morbis partes agat Textum Cellulosum, sapius tamen, ut ita dicam, *passivè*; nec cum levi cognoscendis & curandis morbis adjuvamento. Indè morborum plurimorum sedes & natura definiuntur, symptomata explicantur, non pauca veterum loca illustrantur, curationum quas tradunt rationes magis elucescunt. Sic dum interiora corporis nimis exsiccantur: inunctiones ex oleo extrâ conveniunt; cum prohibita cutis perpiratione, illa quæ per Cellulosam interius sit, evadat copiosior. Dùm corpus verò intus nimis humidum est, frictions siccæ, tum ea adhibenda sunt quæ perpirationem externam adaugeant, siquidem interna indè necessariò imminuitur. Rursus si Cellulosum systema implendum venit, vasa debilitanda sunt vel laxanda: sin contrâ deplendum, hæc roboranda sunt vel dilatanda. Impletur enim Cellulosum his ferè quæ vires vasorum minuant, & vicissim depletur iis quibus vasa replentur & corroborantur. Cellulosum etiam deplet diuretica & purgantia, cum serum idèd minori copîa in Cellulas advehatur, majori revelatur in sanguinem. Idem & sæpè efficacius præstant sudorifera & exercitia; præterquam enim quòd serum etiam dissent, olea fluidiora reddunt, Vasculosum systema roborant & dilatant; undè Cellulosum premitur, angustatur, liquida contrâ absorbentium oscula forius applicantur. Si porro ex symptomatis & causis pravas alicubi Cellulosæ adhesiones fieri conjecturam facias; præter diluentia interna, pars externa affectæ respondens, oleo sæpè inungenda est, ut ex perpiratione internâ abundantiori laminæ Cellulares à concrectione prohibeantur; dein euplastro quòd etiam resolvat aliquandiu fovenda. Simili methodo ariditas semilis & lapidæa vel corneæ concrectiones præcauentur; præsertim si quandò perpiratione externa arte minuitur, intus assumuntur quæ perpirationem adjuvant. Porro materies morbosificæ in Celluloso Textu contentæ, vel ex se mobiles sunt, vel non. Si materia crassa, viscidâ, in aruum Cellularem aliquam impacta adèd hæreat, ut non mobilis sit, ab aqua calidæ, thermalis præsertim ex alto in membrum lapsû, dilutam materiam mobilem fore sperandum est, ac pressione super incumbente, vicinas ingressuram Cellulas, ex quibus deducta ac sanguini mixta foras propellenda erit. Quòd si materia morbosificæ ex se mobilis est, nihil commodius & utilius excogitaveris, quàm si ex aperta, in aliquâ corporis parte, Cellulari, materia exitum paraveris. Sic aqua intercus, frustra aliis adhibitis, sæpius curatur, si in locis corporis infimis spontè fissuræ, vel arte (a) scarificationes fiant; potissimum ubi tempestivè adhibentur, ægri viribus adhuc constantibus (b) & intactis musculis. Aër majori copîa ex vulnere, Cellulosas implens eadem methodo è corpore educitur, necne (c) singulari exemplo. Exitum in nitroque casu juvabit compressio, frictio lenis, quæ ad ea Cellulosa loca, quæ aperta sunt, compellant materiam. Quòd si aër intus extricatus in minori quantitate, per Cellulas vagatur, ab internis ad externas mirè, subitò evocatur & quasi fugitur admois eucurbitulis ficcis: Alia sunt quibus Cellulosæ expurgari & depleri possunt, cucurbitulæ scarificatæ, cauteria, setacea. Quæ omnia miras, præterea præstant. Scilicet materia morbosificæ exitum præbent lentum, æquabilem: præterea evacuationes illæ continuatæ, cohiberi, augeri, minui vè faciliè possunt: Alia aliis.

(a) Actus.
Tert. III. Serm.
II. c. 307.

(b) M. E.
Col de Villac.
Thes. an' Leuco-
phlegmatie: le-
ves scarificatio-
nes: 1738.

(c) Paré Liv.
X. Chap. 16.
p. 324.

substitui pro materia indole & agri temperie: modò in uno corporis loco, modò in pluribus, inò in oppositis fieri partibus, pro revulsionis, ut opus erit, aut derivationis ratione. His artibus morbi atroces & rebelles, vigilie pertinaces, immanes dolores leniuntur & sanantur. Sic quod in morbis pessima mala producit Cellularum inter se commercium (Sect. IV) idem in curationibus, compensatione quâdam maximè est utilitatis. Ubi verò virulenta materies, Cellulosæ infunditur; impediendum statim est, ne per vicinas quoquoersum serpat. Si itaque per contactum contagium advenit, ablutione, balneo, caldario, frictu, fomentis per poros cutis materia omnis educenda est. Si per vulnus; ipsiusmet dilatatione, scarificationibus amplis, igne, suctione. Verùm si morbus acutus gravior absque sensibili evacuatione cessaverit, suspecta debet haberi sanatio, metuendumque ne materies morbi in Celluloso systemate deposita fuerit, undè vel recrudescet morbus, vel ex acuto diuturnus fiet, vel difficilis ab agritudine recreatio. Ex Cellulis itaque abducenda materies est, humoribus miscenda circumeuntibus, & dein per loca convenientia expellenda. In longis autem & inveteratis morbis, humores circulares ut ut satis sanos reddideris, frustra tamen perfectam sanationem expectaveris, cum Cellulosæ potissimum in his morbis peccent: qui propter liquida in Celluloso systemate stagnantia, instauranda sunt: veteres & vitiatii succi sensum evacuandi abstinentia, exercitiis, purgantibus, mercurialibus præsertim, liquorumque sudoriferorum decoctis, novus & laudabilis succus Cellulis sensum sufficiens est: sic sanum & novum corpus agro succedit. Hæc est illa *Rescorporatio* à Methodicis tantum decantata, ut sine hæc chronicos morbos, vix perfectè curari crederent. Omnes ex Textu Celluloso indicationes in singulis morbis percurrere, longioris esset quàm hic licet, dissertationis. Nihilominus quæ de singulari ac mirabili propè dixerim Texti illius fabrica (Sect. I.) proposuimus, tum allatae observationes (Sect. III, IV,) sat nobis erunt ut jure concludamus.

Ergo in Celluloso Textu frequentius morbi & morborum mutationes.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Bernardus-Nicolaus Bertrand.	M. Jacobus-Laurentius Manroy.	M. Jacobus-Albertus Hazon.
M. Stephanus-Ludovicus Geoffroy.	M. Natalis-Andreas-Joannes-Baptista Chesneau.	M. Claudius-Carolus de Jean, Scholæ Professor.
M. Dionysius Pautier de Labreuille.	M. Joannes-Francisus Paris.	M. Francisus-Felicitas Cocbu, Rei Herbariæ Professor.

Proponebat Parisiis, FRANCISCUS THIERY, Tullensis, Doctor Medicus Pontimussanus, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1749, à sextâ ad meridiem.